

Studie av KIs olika antagningsmetoder visar:

Intervjuantagna läkarstudenter tar examen snabbare

De studenter som antas till KIs läkarutbildning via intervju tar sig snabbare genom sina studier än de som antas via betyg eller högskoleprov. De klarar sig också i större utsträckning på den prekliniska slutexamen. Dessutom är andelen registrerade doktorander större än bland de betygsantagna.

II – Antagningen är första steget i utbildningsprocessen, den är ett viktigt identitetsmoment. Därför lönar det sig med intervjuer.

Så förklarar Kirsti Lonka, professor i medicinsk pedagogik vid institutionen för lärande, informatik, management och etik, Karolinska institutet (KI), varför de intervjuantagna studenterna vid läkarutbildningen på KI förefaller klara sig bättre i flera avseenden. Kirsti Lonka har tillsammans med Hans Hindbeck och Patrik Scheinin, KI respektive Helsingfors universitet, gjort en uppföljning av den lokala prov- och intervjubaserade antagningen till läkarutbildningen (PIL).

I studien ingår samtliga 983 antagna studenter till KIs läkarutbildning från vårterminen 1997 till och med vårterminen 2001. De har delats in i fyra grupper utifrån det sätt de blev antagna på (PIL, lokalt antagna till läkarutbildning med forskningsinriktning, centralt antagna efter betyg samt centralt antagna efter högskoleprov) och jämförts utifrån bland annat studieuppehåll, avbrutna studier och resultat på teoretiska studieprestationer.

Antagningsmetoden påverkar

Av dem som påbörjade sina studier under 1997 eller vårterminen 1998 hade sammanlagt 52,6 procent tagit sin läkarexamen i augusti 2003. I PIL-gruppen var motsvarande siffra nästan 57 procent, medan precis hälften av dem som togs in via betyg var examinerade. Av dem som kom in via högskoleprovet hade endast 36,8 procent tagit sin examen. De lokalt antagna till läkarutbildning med forskningsinriktning (LÄFO) räknades inte med här eftersom de har fler poäng att avverka under sin studietid och jämförelsen enligt författarna skulle te sig orättvis.

Kirsti Lonka tror att själva antagningsmetoden påverkar studenterna.

Hon och hennes medförfattare skriver om ett »osynligt kontrakt« som i intervjusituationen upprättas mellan den sökande och den som intervjuar, något som kan påverka studentens attityd till såväl studierna som yrket.

– Varje människa ifrågasätter då och då sina kompetenser, drabbas av dåligt självförtroende och känner sig tveksam inför sina val. Då kan »PIL:arna« påminna sig själva om att de faktiskt är testade och befunda lämpliga: »Jag är vald«, »Jag passar in«. Det motiverar människor.

PIL:arna bättre på att fullfölja

Om man däremot har kommit in via sina betyg, eller till och med via lotteri, som ofta är fallet då inte ens alla med toppbetyg kan beredas plats på utbildningen, då får man enligt Kirsti Lonka inga svar på om läkarutbildningen och -yrket verkligen är rätt väg att gå.

Anledningen till att man 1992 införde PIL på KI var dels att finna studenter med lämplighet och fallenhet för de vårdande momenten i läkaryrket, dels att minska frekvensen studieavhopp.

Beträffande definitiva studieavbrott kan man se små skillnader som visar att PIL:arna i något större utsträckning fullföljer sina studier än betygs- och högskolegruppen. Skillnaden mellan PIL:arna och betygsgruppen är emellertid inte statistiskt signifikant. I LÄFO-gruppen var det ingen som hoppade av.

Det har enligt Kirsti Lonka ibland framförts farhågor, framför allt från forskarkåll, att ett intervjubaserat antagningssystem skulle sortera bort goda forskarämnen om de inte vid intervjun kan uppvisa tillräcklig empatisk och kommunikativ förmåga.

– Men vi lyckades visa att de i alla fall inte är mindre intresserade än de som

FOTO: KOVATEMU, HELSINGFORS

»PIL:arna är egentligen bättre än deras gymnasiebetyg skulle kunna förutsäga«, säger Kirsti Lonka, professor i medicinsk pedagogik.

kom in via betyg, det är faktiskt större andel PIL:ar än andra som var registrerade doktorander.

Lite snabbare men sämre resultat

Vid tiden för undersökningen var LÄFO-gruppen den med högst andel registrerade doktorander, 8 procent. I PIL-gruppen var det drygt 2 procent och bland de betygsantagna 0,7 procent registrerade doktorander.

Men det finns områden där PIL-gruppen klarade sig lite sämre än övriga. Visserligen var det större andel i PIL-gruppen än de andra grupperna som vid tiden för undersökningen hade gjort den ämnesövergripande prekliniska examen efter termin fyra och fått godkänt. Men de gjorde det med lite klenare resultat än de andra, både på den skriftliga delen och framför allt på den muntliga delen.

Kirsti Lonka tror återigen att det har att göra med självförtroende.

– PIL:arna är modigare, de går upp och gör sin tentamen tidigare men klarar den med något lägre poäng. Men jag tycker att det är intressant att se att PIL:arna, som ju alltså inte har gymnasiebetyg nog att tas in på utbildningen den vägen, egentligen klarar sig mycket bättre än deras betyg skulle kunna förutsäga.

»Inte slöseri med pengar«

Men trots att resultaten i studien talar till PIL-arnas fördel finns det fortfarande inget svar på huruvida PIL:arna blir lämpliga läkare. Kirsti Lonka hoppas kunna komma lite närmare ett svar på den frågan med studiens etapp två, som redan påbörjats och beräknas vara klar under nästa år. Då fokuseras bland annat på motivation, självförtroende, engagemang, prestationer under kliniska placeringar, forskningsaktivitet och vetenskapligt tänkande. Men enligt Kirsti Lonka har det ändå varit viktigt att påvisa resultat som gäller hårda variabler som genomströmningshastighet och studieresultat. Hon säger att det på KI pågår en ständig debatt om systemets vara eller inte vara.

– Men jag tror redan att resultaten från den första delen av vår studie lugnar ner en del kritiker. PIL är inte slöseri med pengar!

Sara Hedbäck

sara.hedback@lakartidningen.se